

Besluitformulier

Team Mobiliteit & Wonen

Zaaknummer: 3476097 Datum: 9 februari 2026 (PO)	Opstellers: G. (Gerben) Glas en G. (Geert) van der Zwaard.
Onderwerp: Adviezen naar aanleiding van onderzoek verkeersplein Raoul Wallenbergplein en de oversteek op de Prins Bernhardlaan ter hoogte van het Bospark	
Besluit: <ol style="list-style-type: none">1. Kiezen voor optimalisatie van het bestaande Raoul Wallenbergplein;2. Uitvoering geven aan de volgende processtap:<ul style="list-style-type: none">– het verder technische en financieel uitwerken van dit optimalisatieontwerp;– Passende bewonersbetrokkenheid te organiseren op basis van het voorliggende verbeterontwerp3. De huidige voorrangssituatie bij de oversteek van de Prins Bernhardlaan ter hoogte van het Bospark ongewijzigd te laten.	

Publiekssamenvatting

Het college heeft een onderzoek uitgevoerd naar de veiligheid van en verkeersafwikkeling van het Raoul Wallenbergplein en de oversteeklocatie ter hoogte van het Bospark op de Prins Bernhardlaan.

Voor het Raoul Wallenbergplein is een ontwerp voor een betere benutting van de binnenste rijstrook gemaakt, daarbij blijft de kruispuntvorm behouden. Het advies is om te kiezen voor deze optimalisatie en het ontwerp, de kosten en financiering hiervan nader te onderzoeken. Dit zodat uitvoering met het dit jaar geplande Groot Onderhoud op deze locatie gecombineerd kan worden.

Voor de oversteek van de Prins Bernhardlaan ter hoogte van Bospark is het advies om fietsers en voetgangers uit de voorrang te houden, omdat dit beter is voor de verkeersveiligheid en de doorstroming van al het verkeer.

Inleiding

Het verkeerssysteem komt in de toekomst (prognosejaar modelstudie 2040) rond de Laan der Continenten tijdens de spitsperioden steeds verder onder druk te staan. In de daluren tussen de spitsen in, zijn er geen verkeersafwikkelingsproblemen. De gemeente Alphen aan den Rijn heeft de ambitie om de komende jaren 18.000 woningen tot 2045 te bouwen en arbeidsplaatsen toe te voegen. Met de verschillende woningbouwprojecten in de omgeving van de spoorwegovergang (o.a. Euromarkt/Noorderlicht) is een aanleiding gecreëerd om de verkeersveiligheid en

verkeersafwikkeling onder de loep te nemen van Prins Bernhardlaan – Laan der Continenten. Dit traject is gekozen vanwege de verkeerskundige samenhang en vanwege eerdere raadvragen.

Op 8 juli 2025 jl. is door college over de maatregelen op en rond de Europalaan–Laan der Continenten, spoorwegovergang besloten en is de spitshinder geaccepteerd. Dat betekent ook dat rigoureuze aanpassingen van kruispunten op dit tracé niet meer aan de orde zijn. Want dit past niet in het huidige verkeersbeleid SVV 2013 en de Omgevingsvisie 2021.

Vanwege het ‘uitschieten’ hiervan door de raad, is op 19 november 2025 jl. een raadsinformatiemarkt georganiseerd. De raad is toegezegd om uiterlijk in Q1 de adviezen van DTV over de oversteek van de Prins Bernhardlaan ter hoogte van Bosspark en het Raoul Wallenbergplein in de besluitvorming te brengen. Bij deze wordt aan die belofte invulling gegeven.

Beoogd maatschappelijk resultaat

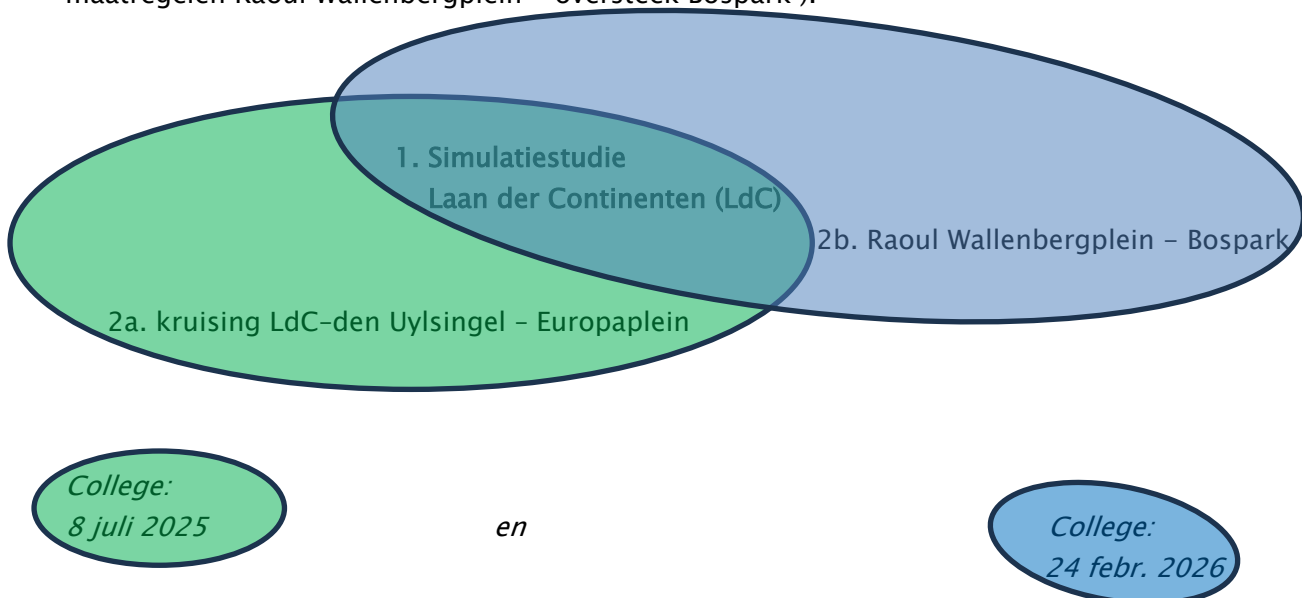
- Verbeteren kwaliteit verkeersafwikkeling en verbeteren verkeersveiligheid Raoul Wallenbergplein en behoud verkeersveiligheid oversteek ter hoogte van Bosspark.
- Draagvlak bij inwoners door betrokkenheid te organiseren.

Argumenten

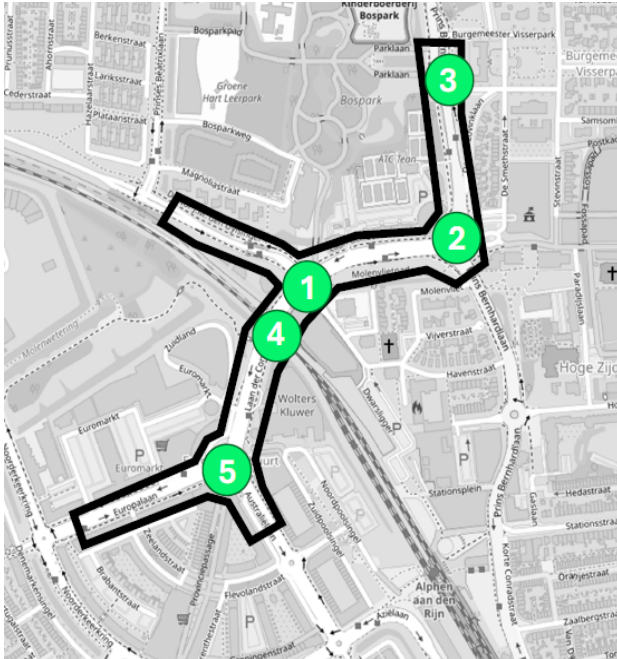
Met de geplande woningbouw en toenemende verkeersintensiteiten, zowel autonoom als door de ontwikkelingen in de komende jaren, hebben de rotondes op de Laan der Continenten (Den Uylsingel en Raoul Wallenbergplein) een verminderde doorstroming tijdens de spitsen.

Het college heeft onderzoek gedaan naar de veiligheid en doorstroming op verschillende rotondes op/nabij de Laan der Continenten en de oversteek Bosspark van de Prins Bernhardlaan.

De resultaten van het onderzoek treft u hierbij aan in de vorm van de eindrapportages van DTV. Overkoepelend: ‘rapportage simulatiestudie Laan der Continenten’ en deelrapport 2b (‘rapportage maatregelen Raoul Wallenbergplein – oversteek Bosspark’).

(Rapport fase 1 (overkoepelende rapportage simulatiestudie Laan der Continenten) en deelrapport 2a (kruising Laan der Continenten – dr. J.M. den Uylsingel en spoorwegovergang en Europaplein) zijn op 8 juli 2025 jl. in besluitvorming gebracht.

Bron: rapport DTV fase 2

Bron: AD dd. 7 januari 2026

In deze memo komen de locaties 2 (Raoul Wallenbergplein) en 3 (oversteek Prins Bernhardlaan ter hoogte van Bospark of het Oude Raadhuis) uit bovenstaande linkerfiguur aan de orde.

Locatie 2: Raoul Wallenbergplein

Functioneren verkeersafwikkeling algemeen en binnenste rijstrook rotonde (nu maar voor circa 15% benut door verkeer wat er gebruik van kan maken). Het Raoul Wallenbergplein is de laatste rotonde op de hoofdstructuur waar het langzaam verkeer nog niet in de voorrang is gepositioneerd, terwijl dit wel uitgangspunt is van CROW. De wens van de Fietsersbond is fietsers in voorrang (zie artikel AD van 7 januari 2026 hierboven rechts); de afspraak met vorige concessiehouder Openbaar Vervoer was dat fietsers niet in voorrang zaten; In het verleden was een overrijdbare middenberm op dit verkeersplein. Deze is vanwege ongewenst verkeersgedrag verwijderd.

Locatie 3: oversteek Prins Bernhardlaan ter hoogte van Bospark:

Langzaam verkeer wel of niet in voorrang (politiek issue, wens Fietsersbond in voorrang); De situatie in de tijd qua voorrang is als volgt:

- <2018: er waren toen 2 aparte voetgangersoversteken waarbij voetgangers voorrang hadden. De fietsers hadden geen voorrang.
- vanwege verkeersonveilige situaties/ ongevallen is in 2018 de situatie aangepast naar 1 oversteek. Hierbij heeft het langzaam verkeer geen voorrang meer. Ongevallen sindsdien flink verminderd en verkeersveiligheid is in positieve zin ontwikkeld;
- 2023: beschouwd of het omdraaien van de voorrang verkeerskundig beter zou zijn. Advies was om langzaam verkeer uit de voorrang te laten;
- 2025: onafhankelijk beschouwd door DTV (zie bijgevoegde rapporten) of de visie van de gemeente uit 2023 (Memo PO Infra, mobiliteit verkeer en vervoer, Voorstel aanpassing oversteek Prins Bernhardlaan d.d. 30-10-2023) over de voorrangsituatie standhoudt.

Het Raoul Wallenbergplein kent ook weer zijn eigen interactie en nabijheid met de oversteek Bospark. Beslissingen over routekeuze en doorstroming op de ene locatie hebben direct impact op het functioneren van de volgende locatie. Door deze onderlinge afhankelijkheid zijn deze locaties gezamenlijk onderzocht en beoordeeld.

Afweging voorgestelde maatregelen op basis van geldend beleid

In het nog geldende verkeer- en vervoersbeleid (SVV 2013; voorloper van de in ontwikkeling zijn de Mobiliteitsvisie en het Verkeerscirculatieplan [VCP]) staat de volgende doelstelling centraal: “Lever een bijdrage aan de ruimtelijke en milieukwaliteit in en rondom het centrumgebied waar langzaam verkeer het primaat heeft.” Hierin is ook expliciet de Laan der Continenten benoemd met de keuze voor scenario stadsring. Hierbij wordt verkeer verleid om andere routes te nemen en de verkeersbelasting meer te verdelen over de verschillende overwegen.

De Laan der Continenten maakt geen onderdeel uit van de hoofdverkeersstructuur. Op de Laan der Continenten zou het fietsverkeer meer prioriteit moeten hebben of krijgen dan de auto. Deze uitgangspunten zijn overgenomen in de vastgestelde Omgevingsvisie 2021 en past ook goed bij het STOMP-principe zoals onder andere vastgelegd in de Handreiking Duurzame Mobiliteit (2022).

Ook voorrang voor het langzame verkeer (fietsers en voetgangers) past binnen het STOMP-principe en raakt direct aan de gemeentelijke ambitie om ons te profileren als ‘Fietshart’. In de beoogde Mobiliteitsvisie van 2026, met daarbij het Verkeerscirculatieplan (VCP), wordt voortgebouwd op dit principe.

Voor dit onderzoek kunnen we dus de uitgangspunten uit het SVV2013, de Omgevingsvisie 2021 en de Handreiking Duurzame Mobiliteit aanhouden; een stadsring, aanmoedigen en faciliteren van fietsverkeer en het ontmoedigen/minder faciliteren van autoverkeer op de Laan der Continenten. Het voorliggende optimalisatieontwerp past binnen het geldende beleid en sorteert voor op de Mobiliteitsvisie.

Verkeersstructuur Omgevingsvisie 2021

De Prins Bernhardlaan, waar het Raoul Wallenbergplein onderdeel van uitmaakt, blijft deel uitmaken van de hoofdverkeersstructuur en is ook een belangrijke route voor buslijnen en hulpdiensten.

De route vanaf station – Stadhoudersplein – met daarin het Raoul Wallenbergplein – is door de provincie aangewezen als een knelpunt voor de doorstroming van het openbaar vervoer. Vooral tijdens de avondspits hebben bussen hier regelmatig vertraging.

De provincie Zuid-Holland biedt gemeenten een subsidiemogelijkheid voor maatregelen die zorgen voor een betere doorstroming van het openbaar vervoer.

2	Centrum Stadhoudersplein (-station)
	112 seconden vertraging in de spits
	3.800 reizigersverliesuren/jaar
	n.v.t.
	n.v.t.
	Ca. 500.000 – 1 miljoen investeringskosten

Probleem Op de drukke buscorridor tussen Stadhoudersplein en station Alphen aan den Rijn vormt het Wallenbergplein een knelpunt. De verkeersstroom vanaf de Prins Bernhardlaan naar de Laan der Continenten is dominant. Bussen ondervinden hinder doordat ze wachtende auto's moeten kruisen en de huidige busstrook te kort is om terugslag van de rotonde op te vangen.

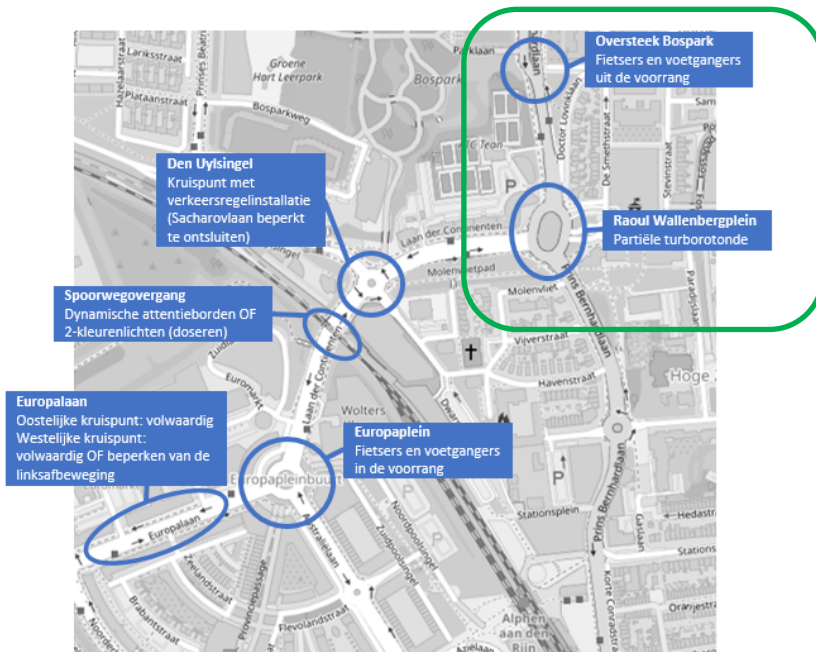
Oplossing Een mogelijke oplossing is het vervangen van de rotonde door een kruispunt met verkeerslichten en opstelstroken voor bussen. Ook verlenging van de busstrook wordt overwogen. Vanwege de ligging in een hoofdgroenstructuur zijn aanpassingen aan het dwarsprofiel echter beperkt mogelijk.

Winst en vervolg Hoewel de maatregel kansrijk is voor de doorstroming van bussen, biedt deze binnen het huidige investeringsprogramma geen directe oplossing. De gemeente wacht de resultaten van het lopende verkeersonderzoek naar het Wallenbergplein af voordat verdere stappen worden gezet.

Onder het kopje Financiën wordt aangegeven of aanspraak op deze subsidie adequaat is.

Een optimalisatie van de verkeersafwikkeling en een verbetering van de verkeersveiligheid is positief. Wel dient voorkomen te worden dat er significant meer verkeer gebruik maakt van de Laan der Continenten, waardoor stroomafwaarts bijvoorbeeld bij de spoorwegovergang het knelpunt wordt vergroot.

Per locatie komen hierna voor de 2 genoemde, resterende (en in het figuur omkaderde locaties) de maatregelen uit het DTV-onderzoek aan de orde en volgt een afweging:

Locatie 2: Raoul Wallenbergplein

Om de capaciteit van het verkeersplein beter te benutten zijn er 2 potentiële oplossingsrichtingen,

te weten een (partiële) turborotonde of optimalisatie van het bestaande ontwerp:

(Partiële) turborotonde

Een (partiële) turborotonde zou de capaciteit van dit kruispunt vergroten. Deze rotondevorm heeft als groot nadeel dat fietsers meerdere stroken moeten oversteken, met kans op afdekongevallen. Bovendien past het vergroten van de capaciteit op deze rotonde niet direct binnen het beleid om zoveel mogelijk verkeer via de randen van de stad te geleiden in plaats van binnendoor. Een te grote afwikkelingscapaciteit op dit kruispunt zal naar verwachting ook voor meer toestroom zorgen richting het spoor.

Optimalisatie huidig ontwerp

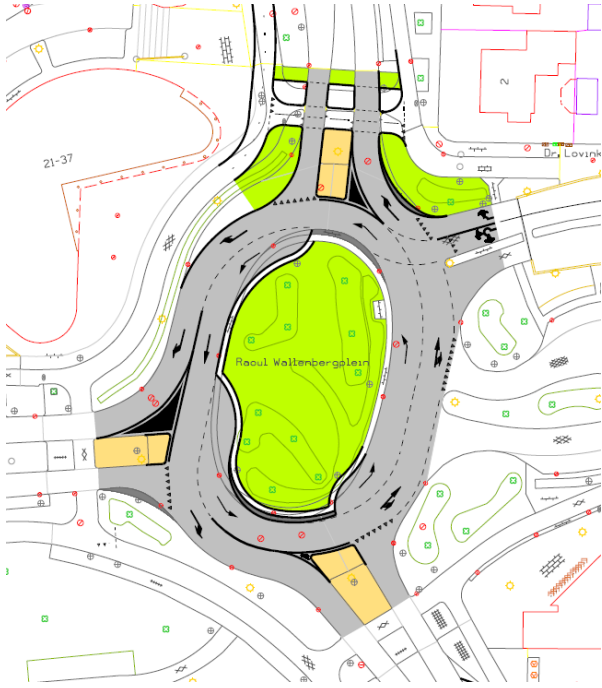

Fig. 1: ontwerpschets optimalisatievariant collega verkeersontwerper W. Schrijen

Het bovenstaande alternatieve ontwerp van de gemeente voor het plein is getoetst door DTV en alhoewel het geen optimaal ontwerp blijft, geeft het meer duidelijkheid en zal met name de binnenste strook naar verwachting beter benut worden.

Om de doorstroming op dit belangrijke verkeersknooppunt te garanderen blijven de fietsers uit de voorrang. Hiermee wordt de doorstroming voor openbaar vervoer en hulpdiensten gewaarborgd.

Naam	Onderzochte maatregelen	Voorgenomen maatregel	Argumenten
Locatie 2. Raoul Wallenbergplein	<ul style="list-style-type: none"> * Fietsers in/uit de voorrang op huidige rotonde * Alternatieve ontwerpvariant huidige situatie * Uitbreiden rotonde naar (partiële) turborotonde 	Fietsers uit de voorrang houden en alternatieve ontwerpvariant nader onderzoeken	<p>Uitbreiding rotonde onwenselijk voornamelijk door verkeersveiligheid (kans op afdekongevallen ivm kruisen dubbele rijstroken) en contrair op beleid om verkeer via de ring te geleiden.</p> <p>Alternatieve ontwerpvariant interessant ivm beter benutten binnenste rijstrook, en fietsers hoeven maar 1 rijstrook te kruisen net als nu. Fietsers in die variant in de voorrang vanuit uniformiteit CROW en wens Fietsersbond, heeft op basis van simulatie beperkte impact op de</p>

			verkeersafwikkeling in algemene zin, omdat fietsers vaak al voorrang krijgen. Algehele verbetering verkeersafwikkeling waar hulpdiensten en Openbaar Vervoerlijndiensten op meeliften. Geen rigoureuze aanpassingen, maar optimalisatie huidige kruispuntvorm. Meeliften op gepland Groot Onderhoud op deze locatie
--	--	--	--

Conclusie en aanbeveling Raoul Wallenbergplein:

Het besluit op 8 juli 2025 jl. was om geen andere kruispuntvormen op de Laan der Continenten toe te passen vanwege het beperkte oplossend vermogen en de andere implicaties op veiligheid, ruimtebeslag en kosten. Die lijn is ook aangehouden bij dit advies.

Het advies aan college is om:

- te kiezen voor optimalisatie van het bestaande Raoul Wallenbergplein en de kruispuntvorm te behouden en geen turborotonde of zoiets dergelijks op deze locatie te realiseren;
- deze aanpassing technisch en financieel verder uit te werken. Daarbij wordt bekeken of het budget voor Groot Onderhoud toereikend is of hoe de meerkosten gefinancierd kunnen worden. Zie hierna bij het kopje 'Financiering.'

Het verkeersplein en met name de binnenste rijstrook zal beter benut worden, wat de algehele doorstroming en ook die voor OV licht zal verbeteren, omdat er minder wachtrijen zullen ontstaan. De veiligheid zal naar verwachting verbeteren door beter zicht op het kruisend verkeer.

Locatie 3: Oversteek Bospark:

Door DTV is een analyse gedaan en een second opinion uitgevoerd op een eerder voorstel van de gemeentelijke verkeerskundigen (zie Bijlage: 'Memo PO Infra, mobiliteit verkeer en vervoer, Voorstel aanpassing oversteek Prins Bernhardlaan d.d. 30-10-2023').

Naam	Onderzochte maatregelen	Voorgenomen maatregel	Argumenten
Locatie 3. Oversteek Prins Bernhardlaan bij Bospark	* Fietsers in/uit de voorrang	Fietsers uit de voorrang houden	Oversteekbaarheid voldoende en meest verkeersveilige optie, ook volgens richtlijnen van het CROW op een GOW50. In de nabijheid, namelijk bij het Raoul Wallenbergplein kan veilig en in de voorrang worden overgestoken om de route van en naar het centrumgebied te vervolgen.

Conclusie en aanbeveling:

De uitkomst is dat ook DTV, in lijn met eerdere interne advies, adviseert om de fietsers en de voetgangers uit de voorrang te laten. Dat is de beste oplossing voor de verkeersveiligheid (en de bereikbaarheid) van alle modaliteiten. Voor fietsers en voetgangers zijn de gemiddelde wachttijden om over te steken minder dan 13 seconden. Er zijn voldoende hiaten in de verkeersstroom om veilig over te steken.

Financiële consequenties en jaar van realisatie

Het uitgevoerde onderzoek is gefinancierd vanuit lopende exploitatiebudgetten. De financiële consequenties van het doorvoeren van de optimalisatievariant zullen na besluitvorming van college in beeld worden gebracht, waarna – als er significante meerkosten zijn voor het gereserveerde budget voor groot onderhoud – een inhoudelijk voorstel en voorstel van financiering aan college en raad zal worden voorgelegd.

Voor de meerkosten ten opzichte van budget Groot Onderhoud zijn de volgende opties:

- Thema-subsidie van Holland Rijnland; wellicht is deze subsidie hiervoor aan te wenden.
- OV-subsidie PZH; gezien de termijn van realisatie en de beperkte effecten voor OV zal inzetten van OV-subsidie (SRM-regeling) van Provincie Zuid-Holland naar verwachting dit jaar niet benut kunnen worden. Na besluitvorming wordt dit nog verder uitgezocht, en ook met PZH afgestemd of onze inschatting van niet toekennen correct is.
- In het MIPWI staat ook een kleine post opgenomen om de oversteekbaarheid Bospark te verbeteren. In voorjaarsnota kan voorgesteld worden om dit inhoudelijk en financieel (opgehoogd) te schuiven naar het Raoul Wallenbergplein.

Planning

In 2026 kunnen financiële en technische implicaties van het ontwerp van het Raoul Wallenbergplein verder in beeld worden gebracht. Naar verwachting zal de aanpassing van het Raoul Wallenbergplein in 2026, uiterlijk 2027 kunnen worden meegenomen in het geplande groot onderhoud. Vanwege ontwikkelingen zoals dit onderzoek was groot onderhoud uitgesteld van 2024 / 2025 naar 2026.

Duurzaamheid

Het draagt licht bij aan verbetering van het Openbaar Vervoer. En verbeterde fietsdoorstroming past in Programma Fietshart 2030.

Verder zijn geen andere aspecten van Duurzaamheid van toepassing.

Participatie

Met betrekking tot dit onderzoek heeft geen participatie met inwoners plaatsgevonden.

Het schetsontwerp is 20 jan. jl. besproken met de adviseur Verkeer van de Politie.

De Politie is positief over deze optimalisatie. Bewegwijzering om verkeer van de juiste rijstrook gebruik te laten maken, zal in later stadium van SO naar DO worden uitgewerkt in samenspraak met de Nbd (Nationale BewegwijzeringsDienst).

De Veiligheidsregio maakt zich door cumulatie van punten (van autonome groei, alle woningbouwontwikkelingen, voorrang voor fietsers/voetgangers, drempelplateaus, maar ook bijvoorbeeld frequentieverhoging van treinen) zorgen over een langere aanrijtijd wat invloed heeft op de brandveiligheid. Zie de brief van VRHM van 27 januari 2026 in de Bijlage.

Reactie op standpunt VRHM: Door een betere benutting van het verkeersplein wordt een verbeterde algemene verkeersafwikkeling verwacht voor al het verkeer. OV-lijndiensten en hulpdiensten profiteren ook van die verbeterde doorstroming. De aanrijtijd zal dus naar onze verwachting niet toenemen maar juist (licht) afnemen. Ook draagt dit ontwerp bij aan verbetering van de (dagelijkse) verkeersveiligheid.

College kan overwegen om rond het Raoul Wallenbergplein aanvullende waarschuwingslichten te plaatsen, zodat er minder toestroom van overig verkeer is bij een uitruk van de brandweer vanaf de locatie Havenstraat.

Het is aan het college alle belangen en voor- en nadelen overwegende hierin onderbouwd keuzes te maken.

De wethouder heeft de wens uitgesproken om inwoners te betrekken, met als doel verbinding te maken met de betrokken Alphenaar. Het voorstel is om inwoners te betrekken bij het ontwerp door hen de mogelijkheid te geven te reageren, bijvoorbeeld via een informatiebijeenkomst met 1-op-1 gesprekken. Een alternatief is een publicatie waarop inwoners kunnen reageren, maar daarbij is de interactie beperkter. Daarom heeft dit niet de voorkeur. Dat contact met publiek dient 3 doelen:

- Toelichting van achtergrond en uitgangspunten bij het ontwerp;
- Ophalen van zorgpunten en goede suggesties. Deze kunnen leiden tot een optimale 'finetunen' van het ontwerp binnen de toegelichte kaders van ontwerprichtlijnen en budget;
- Toetsen van begrijpelijkheid, beleving en verkeersveiligheid vanuit het perspectief van de gebruikers, zoals fietsers, voetgangers, automobilisten en OV-maatschappij en -gebruikers.

Raoul Wallenbergplein en de media

Na de raadsinformatiemarkt van 19 nov. 2025 jl. is een artikel in het AD verschenen dat er op Raoul Wallenbergplein een turbotonde zou komen. Dit is onjuist en een onterechte vertaling van hetgeen is (toe)gezegd over het Raoul Wallenbergplein naar aanleiding van vragen van raadsleden. Door de journalist is helaas vooraf geen hoor en wederhoor toegepast. Er is vanuit Bestuurscommunicatie een verzoek gedaan tot rectificatie van het artikel, maar daar is geen gehoor aan gegeven.

Daarnaast wordt voorrang Raoul Wallenbergplein specifiek genoemd door de Fietsersbond in het al aangehaalde AD-artikel van 7 januari 2026 jl. over onveiligheid op rotondes in Alphen.

Realisatie

Na besluitvorming wordt verder uitvoering gegeven aan het technische en financieel uitwerken van de optimalisatievariant. Ook wordt een informatiebrief aan de raad verzonden.

Een concept hiervan treft u hierbij aan.

Bijlage(n):

- Memo 2023 oversteek Prins Bernhardlaan;
- 2 rapporten: DTV fase 1 (overkoepelende 'rapportage simulatiestudie Laan der Continenten') en fase 2b (deel 'rapportage maatregelen Raoul Wallenbergplein - oversteek Bospark');
- Ontwerp optimalisatie Raoul Wallenbergplein (21 januari 2026)
- Brief VRHM betreffende aanpassingen Raoul Wallenbergplein (27 januari 2026)
- CONCEPT-Raadsinformatiebrief oversteekbaarheid Bospark en optimalisatiemogelijkheden Raoul Wallenbergplein.